

• OPEN DAYS 2007 (ATVIRŲ DURŲ) RENGINIO AKTUALIJOS

Renginio atidarymas

Penktą kartą šiais metais surengtas OPEN DAYS (Atvirų durų diena) renginys Briuselyje sumušė visus rekordus: 212 regionų ir miestų tapo šio renginio partneriais; 33 šalys vienokia ar kitokia forma dalyvavo 150 seminarų; renginyje buvo maždaug 5000 dalyvių.

Renginio atidarymo metu Regionų Komiteto prezidentas Mišelis Delabaras paragino nacionalines vyriausybes suteikti vietas ir regionų valdžiai daug didesnę vaidmenį įgyvendinant ES strategiją, ypač regionų vystymo ir darbo vietų kūrimo srityse. Jis net perspėjo vyriausybes, kad vietos ir regionų valdžios atstovai „demonstruoja šiokią tokį nekantrumą“, nes šalių Vyriausybės ir kitos viešosios institucijos nesugeba iki šiol tinkamai įtraukti savivaldybes bei regionų vadovybes į pagrindinių Europos politikos uždavinių įgyvendinimą.

„Mane jaudina, kad Lisabonos strategijos įgyvendinimas vis dar pristatomas kaip nacionalinių vyriausybių reikalas. Negalima, kad ES taip apleistinau vertintų savivaldybių ir regionų vaidmenį“, kalbėjo M.Delabaras renginio atidarymo metu.

Jis paminėjo, kad įgyvendinant sanglaudos politiką svarbu, kad atskiri regionai konkuruotų ir taip sudarytų galimybę mažiau išvystytiems regionams pasivyti labiau išsivysčiusius. Kitas svarbus dalykas – piliečių informavimas: dar daug eilinių piliečių nežino, kas vyksta Briuselyje, jie neįtraukti į dalyvavimą sprendimų priėmimo.

Europos investicijų banko prezidentas Filipas Maystadas išskyrė tris svarbiausius sanglaudos politiką įtakojančius veiksnius: įvairių veiklų derinimą, decentralizaciją ir administracinių gebėjimų ugdymą. Taip pat jis trumpai pristatė banko finansuojamas tris programas: Jaspers, Jeremy, Jesica. Jis informavo, kad nuo „grantų“ sistemos bus pereinama prie skolinimo politikos.

Ernetas Seiljeras, „BusinessEurope“ prezidentas, atstovaujantis 33 šalių verslo federacijoms, pripažino, kad patys geriausi sprendimai, padedantys vykdyti sanglaudos politiką, dažniausiai ateina ne iš viršaus, bet iš apačios. Jis tiki, kad apačioms įgijus daugiau kompetencijos, galima būtų supaprastinti pinigų investavimo procedūras.

Rafaelis Alomaras, Europos vystymo banko valdytojas pastebėjo, kad didelių miestų vystymo tempai ateityje neturėtų viršyti mažesnių miestų vystymo tempų ir siūlė tai reguliuoti vietos valdžios atstovams.

Jozefas Niemecas, Europos Profesinių Sąjungų konfederacijos sekretorius, pastebėjo, kad sprendžiant svarbias ir dideles problemas, ES nėra pakankamai padariusi šalinama skurdą, koordinuodama politinių prioritetų kryptis.

Danute Hubner, Regioninės politikos komisarė išskyrė tris svarbius uždavinius, kuriuos reikėtų akcentuoti. Pirmą: spęsti teritorinio planavimo pusiausvyrą, skatinant šalių sostinių ir kitų teritorijų adekvatų vystymą. Antra: toliau bendradarbiauti tęsiant veiklą įvairiuose „tinkluose“. Trečia: veikti galvojant apie globalinį kontekstą.

Po pagrindinių pranešimų vyko trumpa diskusija, kurioje dominavo RK nariai, atstovaujantys įvairių partinių grupių interesus.

Investitorių kavinė

Spalio 8 dieną 19 valandą Regionų Komitete buvo atidaryta Investitorių kavinė. Jos atidaryme dalyvavo RK prezidentas M.Delabaras, Komisarė D.Hubner kiti atsakingi asmenys. Oficialią atidarymo ceremoniją, trukusią kokias 10-15 minučių, pakeitė susitikimai, pokalbiai, diskusijos, kuriose dalyvavo gausus būrys verslo, savivaldos, regionų, ES svarbių institucijų atstovų.

Renginyje dalyvavo viešojo ir privataus sektoriaus partneriai, atstovaujantys septyniems junginiams: transporto, energetikos, aplinkosaugos, žinių visuomenės, sveikatos, mokslinių tyrimų ir inovacijų, finansinės inžinerijos. Iš viso renginyje prisistatė 94 regionai, 14 verslo organizacijų, 9 ES institucijos, 8 bankai ir finansinės institucijos.

„Small & smart“ konglomerate Lietuvos savivaldos pranešimas

Atvirų durų (Open Days) dienų renginiuose Briuselyje dalyviai paprastai jungiasi į laikinus junginius, oficialiai pavadintus konglomeratais, kurie prisistato organizuodami konglomerato renginius kitiems Atvirų durų dienų dalyviams.

Trijų Baltijos šalių Finansų ministerijų ir tų pačių šalių savivaldybių asociacijų atstovai buvo sudarę konglomeratą, kuris spalio 9 ir 10 dienomis pateikė savo pranešimus, pristatė sėkmės projektus, demonstravo filmus, rengė diskusijas, eksponavo bukletus, kompaktinius diskus, rankdarbius, iš dalies ir nacionalinius valgius. Lietuvos savivaldybių asociacija (A.Tamulynaitė) padarė pranešimą apie LSA ir Lietuvos Vyriausybės bendravimą ir bendradarbiavimą praeito finansinio mechanizmo laikotarpyje 2004-2006 metais bei pateikė šiai komunikacijai būdingus pozityvius pokyčius, pastebėjo buvusius trūkumus, prognozavo būsimo finansinio laikotarpio svarbiausius bendravimo akcentus.

Buvo pademonstruotas Lietuvos Finansų ministerijos užsakymu šiai progai sukurtas filmas apie komunikaciją vykdančią ir įgyvendinančią ES finansuojamus projektus.

Šis renginys vyko bendradarbiaujant Estijos, Latvijos, Lietuvos Finansų ministerijoms ir šių šalių savivaldybių asociacijomis. Pilna salė susirinkusiųjų ir gausybė klausimų parodė, kad šie klausimai rūpėjo ir rūpi nemažai daliai renginio dalyvių.

Atvirų durų renginio baigiamasis posėdis Europos Parlamento salėje

Atvirų durų renginio uždarymo ceremonija spalio 11 dienos vakare vyko pačiame garbingiausiame šiuolaikinio Briuselio pastate - Europos Parlamente. Nobelio premijos laureatas Stenfordo universiteto profesorius Mišelis Spensas pranešime nagrinėjęs globalinius klausimus paminėjo pasaulio resursų nestabilumą ir jo keliamas grėsmes, kurias įmanoma spręsti pasitelkus žinias, kaip globalinį produktą, kai „intensyviai eksportuojamos darbo vietos ir importuojama darbo jėga“.

EP pirmininkas H.Pioteringas akcentavo, kad svarbiausias ir viską lemiantis Europos Sąjungoje faktorius yra ES žmonės. Pranešėjas teigė, kad jeigu žmonės regionuose gerai ir efektyviai panaudos ES lėšas, tai regionai ir suklestės. ES vystymąsi ir sanglaudos politikos įgyvendinimo procedūrą EP pirmininkas palygino su valtės plaukimu, kurioje yra patogių vietų, mažiau patogių vietų, o kai kuriems plaukiantiems teks ir pastovėti. Tačiau, pasak kalbėtojo, tai turi vykti pagal aiškias įstatymų ir susitarimų numatytas procedūras.

„General Electric“ prezidentas F.B.Falko, DHL kompanijos Vokietijoje atstovė M.Wulf Mathies nagrinėjo verslo galimybių vaidmenį sanglaudos politikos įgyvendinime. Biurokratija buvo pavadinta šios veiklos žudike, o technologijas ir švietimą kalbėjusieji įvardino, kaip priemones, galinčias sustiprinti Europos Sąjungą konkurencingumą su Kinijos, Indijos, Brazilijos, Rusijos ekonomikomis.

Baigiamajame Atvirų dienų renginyje kalbas pasakė Regionų Komiteto prezidentas M.Delabare. Regionų politikos komisarė D.Hubner paskelbė, kad kitas Open Days renginys vyks 2008 metų spalio 6-9 dienomis.

Manytume, kad Lietuvos savivaldybės, formuodamos 2008 metų biudžetą, atkreips į tai dėmesį ir planuos kaip dar ryškiau ir aktyviau pristatyti save Europoje.

• LSA ATSTOVAI NUOLATINĖJE LIETUVOS ATSTOVYBĖJE BRIUSELYJE

LSA delegacija, kurią sudarė per 20 savivaldybės darbuotojų ir savivaldybių tarybos narių iš 11 Lietuvos savivaldybių, vadovaujama Lietuvos savivaldybių prezidento R.Malinausko, dalyvavo OPEN DAYS renginiuose Briuselyje. Be svarbių seminarų, pasitarimų, susitikimų, delegacija antroje dienos pusėje lankėsi Lietuvos nuolatinėje atstovybėje (LNA) Europos Sąjungoje. Juos priėmė LNA atstovo ES pavaduotojai Raimundas Karoblis, Erikas Petrikas, kiti atstovybės atsakingi darbuotojai. Susitikime dalyvavo LSA patarėja ES reikalams A.Tamulynaitė ir LSA atstovas Briuselyje P.Kuprys.

Po oficialaus atstovybės pristatymo, užvirė diskusijos apie naujojo 2007-2013 metų finansavimo laikotarpio aktualijas, kliūtis, galimus sprendimo būdus. Savivaldybių administracijų atstovai bei savivaldybių Tarybų nariai domėjosi finansinio planavimo problemomis, kai kylantys statybų, paslaugų, administracijos kaštai gali sužlugdyti pradėtų projektų įgyvendinimą. Pasirodo, kad tai ne tik Lietuvos savivaldybių problema, nes ir kitų šalių savivaldybės susiduria su panašiomis problemomis, todėl savivaldybių atstovai reikalavo bendrų pastangų ir dėmesio skyrimo šioms kliūtims įveikti.

LSA prezidentas domėjosi atominės elektrinės statybos ir energetikos tinklų Lietuvoje problemomis, LSA atstovybės steigimo tikslingumu. LNA teigiamai įvertino LSA

sprendimą dėl LSA atstovybės Briuselyje steigimo. Jie mano, kad tai buvo teisingas ir reikalingas žingsnis, jau yra padaryta pažanga bendradarbiavime tarp LSA atstovo ir LNA.

Apžiūrėtos istorinio pastato, kuriame įsikūrusi ambasada, patalpos, aplankyta biblioteka, kurioje LSA atstovai paliko atvežtą informaciją apie savivaldybes.

Susitikimo dalyviai buvo supažindinti su LNA ketinimais steigti lietuvių namus Briuselyje.

Daugelis dalykų Briuselyje ir Lietuvos nuolatinėje atstovybėje, kaip pripažino R.Karoblis yra sprendžiama ministerijų ir Valstybės lygmenyje, tačiau sprendžiant iš susitikimo atmosferos, galima teigti, kad LNA atstovai Briuselyje pradeda geriau suprasti aktuales savivaldos klausimus.

• REGIONŲ KOMITETO PLENARINĖ SESIJA

Tuo pačiu metu, kai vyko Open Days 2007 renginiai, spalio 10-11 dienomis Briuselyje vyko ir Europos Regionų komiteto plenarinė sesija, kurios metu svarstyta itin didelis nuomonių įvairiais klausimais ratas. Lietuvos delegacijos nariams, kurie ruošėsi šiam posėdžiui, reikėjo susipažinti su daugiau negu 60 parengtų dokumentų ir informacinių pranešimų.

RK plenarinės sesijos metu buvo balsuojama 11 nuomonių klausimais, kurių svarbiausi - migracijos politika, ES pietinių sienų valdymas, klimato kaita, energetikos klausimų paketas, transeuropinių transporto magistralių pratęsimas, Europos oro uostų ateitis, naujas Europos mokslinių tyrimų perspektyvos, ES ir Ukrainos bendradarbiavimas, geresnės teisėkūros kūrimo galimybės.

Plenarinės sesijos darbe dalyvavo Ričardas Malinauskas, Druskininkų savivaldybės meras, Arnoldas Abramavičius, Zarasų rajono savivaldybės meras, Vitas Matuzas, Panevėžio miesto savivaldybės meras, Vytautas Vigelis, Švenčionių rajono savivaldybės meras, Raimundas Jakutis, Šiaulių rajono savivaldybės meras, Stasė Skutulienė, Šilutės rajono savivaldybės mero pavaduotoja, Antanas Gustaitis, Prienų rajono savivaldybės tarybos narys, Aidas Vaišnora, Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos narys.

Sesijoje pasakė kalbas trys komisarai: Dalia Grybauskaitė (finansinis programavimas ir biudžetas), Joe Borgas (žuvininkystė ir jūros reikalai), Leonardas Orbanas (daugiakalbystė).

Dalia Grybauskaitė savo kalboje didžiausią dėmesį skyrė ES biudžeto formavimui. Europos Komisija neseniai pristatė plataus pobūdžio kvietimą dalyvauti 2008-2009 metų biudžeto persvarstyme. Naujo svarstymo tikslas – siekti, kad kuo daugiau ekspertų ir atsakingų įvairių sričių žmonių išreikštų savo nuomonę dėl būsimosios politikos prioritetų ir jų finansavimo. Komisarė mano, kad Regionų Komiteto nuomonė yra svarbi, nes savivaldybių ir regionų sektoriaus finansinė reikšmė nuolat auga. Ekonominių prognozių tyrimas, kurį atliko Belgijos banko Dexia ekspertai teigia, kad savivaldybių ir regionų institucijos yra atsakingos už 64 procentus viešųjų investicijų.

„Svarbu kaip kokybiškai yra panaudojami pinigai ir ar tas panaudojimas yra skaidrus. Pirmą kartą ES istorijoje visi naudos gavėjai bus skelbiami viešai, visi ES gyventojai galės matyti, kas ir kur panaudojo ES pinigus. Tai daug svarbiau už debatus, diskusijas, nes gyventojai turi viską žinoti apie pinigų panaudojimą“, - pabrėžė komisarė. Kalbėdama apie biudžeto formavimo principus ji atvirai pripažino, jeigu žmonės yra sukūrę vienokias ir nepatogias taisykles, tai žmonės gali jas ir pakeisti. Svarbiausia, pasak komisarės, kalbėti apie prioritetus, vesti politinio pobūdžio diskusijas, bet nekalbėti apie pinigus.

Pranešimas susilaukė daug pagiriamųjų žodžių ir daug „nepatogių“ klausimų, kurių komisarė patarė nebijoti, bet siūlė klausyti, diskutuoti, aiškintis.

• LIETUVOS RK NARIŲ DELEGACIJOS PASITARIMAS

Tarp visų Atvirų durų renginių ir Regionų komiteto plenarinės sesijos posėdžių įvyko Lietuvos Regiono komiteto narių, dalyvaujančių RK plenarinėje sesijos posėdyje, pasitarimas. Jo metu RK nariai drauge su LSA patarėja ES reikalams A.Tamulynaite ir LSA atstovu Briuselyje P.Kupriu tarėsi aktualiais delegacijos darbo klausimais. Buvo diskutuojama dėl nepakankamai tinkamų darbo sąlygų, kurias lemia gana dažnas vertimo posėdžių metu nebuvimas. Buvo pastebėta, kad ši padėtis darosi nebetoleruotina, atimanti teisę naudotis gimtąja kalba, sumažinanti galimybę aktyviai dalyvauti posėdžių darbe. Bandyta išsiaiškinti

šios situacijos problematiką ir nutarta raštu kreiptis į tą instituciją, nuo kurios šiuo metu priklauso šio klausimo sprendimas – į Lietuvos nuolatinę atstovybę Europos Sąjungoje.

Aptarta galimybė dalyvauti Danijos atstovų siūlomoje Baltijos jūros šalių delegacijų bendroje veikloje. Buvo nutarta paprašyti Zarasų rajono savivaldybės merą A.Abramavičių dalyvauti atitinkamame pasitarime ir sukauti reikalingą informaciją.

Kalbėta apie susidariusią padėtį dėl siūlymų nuomonėms teikti, kai nėra oficialiai paskirto naujo delegacijos vadovo.

Informaciją paruošė:

Povilas Kuprys, LSA atstovas Briuselyje